



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 375/2018-66

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených spoločnosťou JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Ficek, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 40/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] a [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 40/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2016 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 40/2004 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému z nich v sume po 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré im je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému z nich v sume po 500 € (slovom päťsto eur), ktoré im je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 570,06 € (slovom päťstosedemdesiat eur a šesť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť na účet spoločnosti JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 375/2018-22 z 11. júla 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovatelia“ alebo „žalovaní“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 40/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2016.

2. Zo sťažnosti najmä vyplynulo:

«... Sťažovatelia sú v procesnom postavení žalovaných v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) pod sp.zn. 4C/40/2004 a s tým súvisiacim odvolacím konaním vedeným Krajským súdom v Bratislave pod sp.zn. 2Co/116/2016 (ďalej aj ako „odvolací súd“).

Súdne konanie v danej veci začalo na podklade žaloby doručenej súdu dňa 19.02.2004, pričom dodnes, t.j. ani po viac než 13 a pol roku, nie je toto súdne konanie právoplatne ukončené...

Na súde prvej inštancie sa uskutočnilo niekoľko pojednávaní, a to dňa 21.06.2006, 22.09.2005, 10.11.2005 (bez prejednávania), 28.03.2006 (bez prejednávania), 23.01.2007 a 30.05.2008, kedy bol zároveň vyhlásený rozsudok. Proti tomuto rozsudku sťažovatelia (v procesnom postavení žalovaných) podali odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol rozsudkom sp.zn. 5Co/206/2008 zo dňa 26.01.2010 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil...

Vzhľadom na vady, ktoré spomenuté rozhodnutia vykazovali, podali sťažovatelia na Ústavný súd SR sťažnosť, prostredníctvom ktorej namietali porušenie ich základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Nálezom sp. zn. IV. ÚS 71/2011 zo dňa 09.06.2011 vyslovil Ústavný súd SR porušenie spomenutých práv a zároveň zrušil rozsudok odvolacieho súdu sp.zn. 5Co/206/2008 zo dňa 20.01.2010 a vrátil mu vec na ďalšie konanie...

Následne aj odvolací súd uznesením sp.zn. 5Co/421/2011 zo dňa 24.04.2012 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie sp.zn. 4C/40/2004 zo dňa 30.05.2008 a vec mu vrátil späť na ďalšie konanie...

V zmysle intencií zrušujúceho nálezu ústavného súdu a tiež zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu bol súd prvej inštancie zaviazaný k tomu, aby ustálil o aký druh zodpovednosti za škodu ide a tiež aby sa vysporiadal s otázkou možného spoluzavinenia žalobcov (v dôsledku ich nečinnosti). Za týmto účelom sťažovateľka v druhom rade na základe vyjadrenia zo dňa 23.01.2015 požiadala súd prvej inštancie, aby vyriešil otázku čo je predmetom žaloby a na akom právnom základe je postavená zodpovednosť za škodu zo strany žalovaných (sťažovateľov) a aby súd prvej inštancie vyzval žalobcov na relevantné

preukázanie splnenia ich povinnosti z roku 2003 – povinnosti zabezpečiť a zrealizovať zachytávanie a odvádzanie zrážkových vôd z ich strechy. Ohľadom uvedeného podania však súd prvej inštalácie doposiaľ nevykonal žiadny úkon...

Po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu vykonal súd prvej inštalácie niekoľko pojednávaní, a to dňa 09.11.2012, 22.10.2014, 27.01.2015, 10.03.2015, 21.04.2015, 16.06.2015, 25.11.2015, 26.01.2016 a 09.03.2016. Okrem spomenutých pojednávaní nariadil súd prvej inštalácie uznesením zo dňa 10.04.2013 doplnenie znaleckého dokazovania, uznesením zo dňa 17.03.2016 nariadil obhliadku nehnuteľnosti a dňa 10.04.2015 nariadenú obhliadku aj vykonal.

Súd prvej inštalácie teda miestnu obhliadku vykonal až po 11 rokoch od začatia konania, a to v čase, keď stavba sťažovateľmi údajne poškodená, už neexistovala, pretože v roku 2006 ju žalobcovia zbúrali v rozpore s platnou legislatívou (bez búracieho povolenia) a na jej mieste bez stavebného povolenia postavili novú. Nedôvodné prietahy spolu s nesprávnym postupom a rozhodovaním teda spôsobili stav dôkaznej núdze, ktorý je v súčasnosti fakticky nezvratný.

Posledným úkonom súdu prvej inštalácie v danej veci je uznesenie zo dňa 29.02.2016, ktorým bol do konania pripustený vstup vedľajšieho účastníka, ktorým má byť občianske združenie: OZ [REDAKOVANÉ] ... sídlo: [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ], Slovenská republika...

Hoci vstup spomenutého vedľajšieho účastníka do konania namietali tak žalobcovia, ako aj žalovaná v druhom rade, súd prvej inštalácie vstup do konania pripustil. V uznesení, ktorým vstup vedľajšieho účastníka do konania pripustil sa však súd prvej inštalácie vôbec nezaoberal námietkami žalovanej v druhom rade. Žalovaná v druhom rade preto podala proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté...

Z vyššie uvedeného stručného chronologického postupu je zrejmé že, že súd prvej inštalácie a rovnako aj odvolací súd konali a stále konajú s výraznými a nedôvodnými prietahmi. Pritom spomenuté prietahy boli umocnené najmä nezákonnými rozhodnutiami, ktoré boli zrušené až po ingerencii Ústavného súdu SR.

V dotknutej veci ide o náhradu škody, pričom rozhodovanie sporov týkajúcich sa vymáhaniu (domnelého) nároku na náhradu škody patrí medzi bežnú a jednoduchú agendu

súdov. Navyše v zmysle ustálenej judikatúry platí, že ani skutková, či právna zložitosť veci nemôžu byť dôvodom na takéto neprimerané prietahy v konaní.

... Dôvodom na vzniknuté prietahy nemôže byť mnohosť subjektov na strane žalobcu (kde vystupujú štyri subjekty), či na strane žalovaného (kde vystupujú dva subjekty). Strany sporu sú totiž kvalifikovane zastúpené a žiadnym svojím postupom nedali súdu dôvod na vznik takýchto prietahov. Na tomto mieste je tiež vhodné zdôrazniť, že realizácia procesných práv (pokiaľ nie je šikanózna) sa nemôže považovať za dôvod vzniku prietahov v súdnom konaní.

Prietahy vzniknuté v tomto konaní možno teda jednoznačne pričítať na stranu súdu prvej inštancie a tiež na stranu odvolacieho súdu, ktoré svoj nesprávny a zdĺhavý procesný postup najskôr zavŕšili nezákonnými rozhodnutiami, ktoré boli po následnom zásahu Ústavného sudu zrušené. Sporové strany sa tak ocitli v konaní, ktorého dĺžka ďaleko presahuje prípustnú hranicu, nakoľko od začatia konania už uplynulo viac než trinásť a pol roka.

... Neefektívnym, zdĺhavým a tiež nesprávnym procesným postupom Okresného súdu Bratislava IV a postupom Krajského súdu v Bratislave bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... Sťažovatelia sú si vedomí, že Ústavný súd SR priznáva primerané finančné zadostučinenie za porušenie práv vo výške, ktorú stanoví sám.

Konanie začalo ešte v roku 2004, čo znamená, že medzičasom už uplynulo viac ako trinásť a pol roka, počas ktorých sú sťažovatelia v neustálej právnej neistote. Pritom prebiehajúce konanie o náhrade škody má pre sťažovateľov obrovský význam nielen z hľadiska ochrany ich práv, ale aj z hľadiska ich finančnej situácie. V dôsledku pôvodného nezákonného rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré potvrdil aj odvolací súd, totiž prebehla exekúcia, v rámci ktorej vymohla súdna exekútorka JUDr. Anna Dírerová od sťažovateľov sumu vo výške 22,477,47 € + trovy exekútora. Na túto sumu si museli sťažovatelia požičať v dôsledku čoho sa výrazne zhoršila ich finančná situácia. Hoci sa po zrušení spomenutých nezákonných rozhodnutí snažili túto sumu vymôcť späť, súdne konanie, v rámci ktorého si tento svoj nárok uplatňujú, bolo prerušené až do právoplatného skončenia konania

vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 4C/40/2004. Potreba urýchleného skončenia tohto konania je preto pre sťažovateľov nesmierne dôležitá, avšak vzhľadom na súčasný stav konania ani len nemožno predpokladať rýchle ukončenie danej veci.

Výrazný negatívny vplyv prebiehajúceho súdneho konania na sťažovateľov je teda spôsobený tým, že fakticky boli nútení znášať všetky náklady spojené s týmto konaním, keďže na základe nezákonných rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu museli nahradiť všetky dovtedajšie trovy konania. Boli nútení nahradiť súdny poplatok za podanie žaloby a tiež náhradu trov právneho zastupovania žalobcovi, a zároveň platili za vlastné trovy právneho zastupovania za súdny poplatok za podané odvolanie a tiež trovy znaleckého dokazovania odmenu sudom ustanoveného znalca.

Okrem spomenutej finančnej stránky veci je tu aj otázka nikdy nekončiaceho stresu a s tým spojených starostí a ťažkosti. Sú dni, kedy sa sťažovatelia nedokážu rozprávať o ničom inom, než o prebiehajúcom súdnom konaní, ktorého neprimeraná dĺžka im spôsobuje nervové napätie. Takýto dlhodobý negatívny stav má následne výrazný vplyv aj na fyzickú a psychickú stránku sťažovateľov. Obzvlášť zaťažujúce je konanie pre sťažovateľa v prvom rade, ktorému stres spôsobil značné zdravotné problémy. V júni 2010 mu bolo diagnostikované autoimunitné ochorenie, ktorého jediným preukázaným spúšťačom je stres a psychická záťaž. Toto ochorenie je pri súčasnom stave poznania nevyliciteľné a zrejme sa s ním bude trápiť až do konca života. Kvôli tomuto ochoreniu sa stal osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčného postihnutia – 50 %. Vzhľadom na to, že sťažovateľ je otcom rodiny, je pochopiteľné, že jeho ochorenie má vplyv na neho samého, ale prakticky aj na celú jeho rodinu.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovatelia požadujú od súdu prvej inštancie priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 30.000,- € a od odvolacieho súdu požadujú priznanie sumy 30.000,- € z toho istého titulu...

... Sťažovatelia si v tomto konaní uplatňujú náhradu trov konania vo výške 374,80 € za dva úkony právnej služby...

... Návrh na rozhodnutie vo veci samej

1. Základné právo sťažovateľov na prerokovanie vec bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd bolo postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp.zn. 4C/40/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v odvolacom konaní vedenom pod sp.zn. 2Co/116/2016 porušené

2. Sťažovateľom sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 30 000,- €, ktoré im je Okresný súd Bratislava IV povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

3. Sťažovateľom sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 30.000,- €, ktoré im je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľom trovy konania v sume 374,80 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

2.1 Dňa 22. januára 2018 sťažovatelia takto doplnili svoju sťažnosť:

«... V... ústavnej sťažnosti zo dňa 09.11.2017 bolo okrem iného uvedené, že „... nariadil súd prvej inštancie uznesením zo dňa 10.04.2013 doplnenie znaleckého dokazovania...“. V súvislosti so spomenutým znaleckým dokazovaním však tiež došlo k neprimeraným a nedôvodným prietahom v dotknutom súdnom konaní.

Uznesením zo dňa 10.04.2013 nariadil súd prvej inštancie doplnenie znaleckého dokazovania znalkyňou [REDAKOVANÉ] z odboru: Stavebníctvo, odvetvie: Pozemné stavby, ktorá mala vypracovať doplnok k znaleckému posudku v lehote 60 dní od prevzatia spisového materiálu. Uvedeným uznesením bol zároveň určený okruh otázok, ktoré mala znalkyňa zodpovedať v znaleckom posudku. Uznesením zo dňa 17.07.2013 bol okruh pôvodných otázok, ktoré mala znalkyňa zodpovedať, doplnený (rozšírený)...

Dňa 20.09.2013 bol znalkyni doručený súdny spis, avšak znalecký posudok bol súdu doručený až 20.05.2014 (tzn. s polročným oneskorením). V znaleckom posudku navyše absentovali odpovede na otázky zadané odporcami (sťažovateľmi) č. 13 až 17, ktoré znalkyňa odmietla zodpovedať s odôvodnením: „Odpovedať na tieto otázky nie som kompetentná.“

Aj napriek opakovaným upozorneniam zo strany sťažovateľov a naliehaniu na súd, znalkyňa na spomenuté otázky odmieta odpovedať. Navzdory tomu, že ustanovená súdna

znalkyňa odmietla časť zadáných otázok zodpovedať, súd na zodpovedanie týchto otázok nepoveril nikoho iného. Pritom uznesenia týkajúce sa doplnenia znaleckého dokazovania sú právoplatné a teda pre súd, sporové strany a znalkyňu aj záväzné. Navyše v dotknutom súdnom konaní považuje súd, ako aj sťažovatelia, zodpovedanie týchto otázok za podstatné...

Sťažovatelia, v snahe domôcť sa odpovedí na všetky otázky zadané súdom ustanovenej znalkyni (tzn. aj na otázky č. 13 až 17) a s tým súvisiacemu uplatneniu ich práva na súdnu ochranu, navrhli podaním zo dňa 31.03.2015 uloženie poriadkovej pokuty pre prietahy, ktoré znalkyňa spôsobuje svojou nečinnosťou...

Následne sa sťažovateľ v prvom rade pokúsil zjednať v danej veci nápravu podaním sťažnosti na prietahy v konaní súdu a návrhom na začatie disciplinárneho konania zo dňa 07.09.2015 a tiež rovnakej sťažnosti zo dňa 27.10.2015, tentokrát adresovanej priamo Ministerstvu spravodlivosti SR...

Aktivita sťažovateľov s cieľom dosiahnutia odpovedí na otázky č. 13 až 17 vyústila do podania vyjadrenia zo dňa 15.01.2016, v ktorom sťažovateľka v druhom rade súdu prvej inštancie navrhla, aby bol na zodpovedanie daných otázok ustanovený iný znalec, nakoľko pôvodná znalkyňa uviedla, že na zodpovedanie dotknutých otázok nie je kompetentná...

S poukazom na uvedené sú sťažovatelia v situácii, kedy ani po štyri a pol roku nie sú otázky č. 13 až 17 zodpovedané, a to aj napriek tomu, že ich v roku 2013 súd prvej inštancie označil za podstatné a zaviazal znalkyňu zodpovedať ich do 60 dní od prevzatia spisu. Aj napriek výraznej procesnej aktivite k naplneniu uznesení zo dňa 10.04.2013 a 17.07.2013, nedošlo v tomto smere k zjednaniu nápravy.

Sťažovatelia nemajú vedomosť ani o tom, ako sa súd vysporiadal s návrhom na uloženie poriadkovej pokuty znalkyni a návrhom na vymenovanie nového znalca. Pokiaľ ide o návrhy na disciplinárne konanie voči zákonnej sudkyni, tak podľa vedomostí sťažovateľov toto neiniciovala ani predsedníčka súdu prvej inštancie a ani ministerka spravodlivosti.

Pokiaľ ide o spomínané otázky č. 13 až 17, tieto zostali doposiaľ nezodpovedané.

... tolerovanie pasivity znalca možno pričítať na ťarchu súdu, keďže ide o postup súdu, ktorý namiesto odstránenia stavu právnej neistoty spôsobuje zbytočné a nedôvodné prietahy v súdnom konaní. Aj vzhľadom na uvedenú skutočnosť teda možno skonštatovať, že ústavná sťažnosť zo dňa 09.11.2017 bola podaná dôvodne.

... Zároveň si týmto dovoľujeme upraviť výšku uplatnenej náhrady trov konania. Sťažovatelia si v tomto konaní uplatňujú náhradu trov konania vo výške 570,05 € za tri úkony právnej služby...»

2.2 Dňa 15. mája 2018 sťažovatelia opakovane doplnili svoju sťažnosť takto:

„... Dňa 03.12.2015 súdu oznámilo vstup do konania OZ [REDAKOVANÉ] ako vedľajší účastník na strane žalovaných. Proti vstupu podali námietky žalobcovia v prvom až štvrtom rade a dňa 25.01.2016 aj žalovaná v druhom rade. Dňa 29.02.2016 súd prvej inštancie rozhodol uznesením č.k. 4C/40/2004-1404 iba o námietkach žalobcov v prvom až štvrtom rade a pripustil OZ [REDAKOVANÉ] ako vedľajšieho účastníka. Vzhľadom na to, že o námietke podanej žalovanou v druhom rade súd prvej inštancie opomenul rozhodnúť, podala dňa 07.03.2016 žalovaná v druhom rade odvolanie proti spomenutému uzneseniu zo dňa 29.02.2016.

Až dňa 15.11.2017 Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, o podanom odvolaní žalovanej v druhom rade rozhodol uznesením, pričom toto rozhodnutie bolo stranám doručené až v priebehu januára 2018...

Nesprávne a nezákonné uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 29.02.2016 odvolací súd účinne zrušil až po takmer dvoch rokoch. Pritom ak by súd prvej inštancie v rozpore so zákonom neopomenul námietku žalovanej v druhom rade zo dňa 25.01.2016 a rozhodol o nej v zmysle procesných predpisov už v rámci uznesenia zo dňa 29.02.2016, nemuselo dôjsť k ďalším zbytočným prieťahom v konaní vo veci samej, a to v dĺžke necelých dvoch rokov.

Spomenutý neefektívny a nezákonný postup súdu prvej inštancie poukazuje tiež na dôvodnosť podanej ústavnej sťažnosti na prieťahy v súdnom konaní.

... Zároveň si týmto dovoľujeme upraviť výšku uplatnenej náhrady trov konania. Sťažovatelia si v tomto konaní uplatňujú náhradu trov konania vo výške 765,30 € za štyri úkony právnej služby...“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1 SprV 141/2018 zo 6. augusta 2018, predseda krajského súdu listom sp. zn. 1 SprV 387/2018 z 24. júla 2018 a právny

zástupca sťažovateľov stanoviskom k vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu z 24. augusta 2018.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„... Na Okresnom súde Bratislava IV je pod sp. zn. 4C/40/2004 vedené konanie, v právnej veci žalobcov: 1/ [REDAKOVANÉ], 2/ [REDAKOVANÉ], 3/ [REDAKOVANÉ], 4/ [REDAKOVANÉ], proti žalovaným: 1/ [REDAKOVANÉ], 2/ [REDAKOVANÉ], o náhradu škody...

Je pravdou, že dĺžka uvedeného konania nie je optimálna, avšak s prihliadnutím na všetky okolnosti mám za to, že súd v danej veci nespôsobil prieťahy, ktoré by sa dali označiť za zbytočné. Mám za to, že vzhľadom na potrebu vykonania znaleckého dokazovania, doplneného znaleckého dokazovania a obhliadky nehnuteľnosti sa nejedná o štandardnú rozhodovaciu prax súdov a vec patrí medzi skutkovo a právne zložitejšie.

K dĺžke konania prispeli aj vyššie uvedené znalecké dokazovania, ktoré konanie značne predĺžili, pričom ako vyplýva z vyššie uvedených úkonov a zároveň podaní a zápisníc z pojednávaní, nachádzajúcich sa v súdnom spise, na vykonaní znaleckého dokazovania a následnom doplnení znaleckého dokazovania trvali sťažovatelia v postavení žalovaných. Súd nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť obdobie, počas ktorého sa spis nachádzal u súdneho znalca, pričom tento na súdom zasielané opakované výzvy na vrátenie spisu nereagoval.

K celkovej dĺžke konania prispelo aj obdobie, počas ktorého sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave (obdobie od 16.10.2008 - 10.03.2010, prípadne ďalšie kratšie obdobia, ktoré vznikli v súvislosti s podaniami sťažovateľov - námietky zaujatosti, žiadosť o opravu odôvodnenia rozsudku, a pod.), za účelom rozhodovania o podaných opravných prostriedkoch strán sporu, resp. konanie na Ústavnom súde Slovenskej republiky a následné konanie na Krajskom súde v Bratislave vyvolané ústavným nálezom, (spis sa počas obdobia takmer jedného roka nachádzal ako právoplatne skončený v archíve tunajšieho súdu od 02.08.2010 do 27.09.2011, kedy bol spis na základe podanej žiadosti krajského súdu predložený na krajský súd, odkiaľ bol tunajšiemu súdu vrátený dňa 30.04.2012 spolu so zrušujúcim rozhodnutím č. k. 5Co 421/2011-373 zo dňa 24.04.2012), ktoré nie je možné pripísať na ťarchu tunajšieho súdu.

Na dĺžku uvedeného konania majú značný vplyv aj strany sporu svojim správaním, či už nedostavovaním sa na vytýčené termíny pojednávania, ktoré museli byť následne z týchto dôvodov odročené, prípadne predkladanie vyjadrení na výzvy súdu v dlhšom časovom horizonte a podaní, ktorými sa súd musel zaoberať.

Som toho názoru, že nie len súd má v konaní postupovať tak, aby nedochádzalo k zbytočným prietahom vo veci a konanie sa nepredlžovalo, ale aj strany sporu majú v konaní postupovať tak, aby bolo možné vo veci v čo najkratšom možnom čase rozhodnúť, a aby tak bola odstránená právna neistota strán sporu. Mám za to, že k dĺžke uvedeného konania prispeli zo strán sporu najmä sťažovatelia, ktorí sa opakovane nedostavovali bez riadnych ospravedlnení, resp. akceptovateľných dôvodov na vytýčené termíny pojednávania a tieto boli následne zmarené a odročené na ďalšie termíny (pre neúčast' jedného, prípadne oboch žalovaných - sťažovateľov), nakoľko súd považoval ich účasť za potrebnú, vzhľadom na predmet konania. Jedná sa najmä o pojednávania: 22.09.2005, 10.11.2005, 28.03.2006, 16.05.2006, 25.11.2015, 26.01.2016, 17.04.2018. 04.07.2018. Zároveň žalovaný 2/ (sťažovateľ) žiadal odročiť posledný vytýčený termín pojednávania - 04.07.2018 z dôvodu zmeny právneho zástupcu, pričom predchádzajúci právny zástupca oznámil súdu ukončenie právneho zastúpenia dňa 08.03.2016. Žalovaný 2/ mal tak možnosť zvoliť si právneho zástupcu počas obdobia dvoch rokov, pričom tak neurobil.

Predmetné konanie je predlžované aj z dôvodu opakovane podávaných návrhov na vykonanie dokazovania stranami sporu (najmä sťažovateľmi ako žalovanými) a trvaním na vykonaní navrhnutých dôkazov, aj keď vykonanie predmetných dôkazov opätovne predĺži konanie (napr. návrh na doplnenie znaleckého posudku, pričom otázky na doplnenie boli žalovaným 1/ doručené až po dlhšom časovom období).

Napriek tomu, že sťažovatelia - žalovaní sú v konaní zastúpení právnymi zástupcami (resp. žalovaný 2/ bol až do 08.03.2016), podávajú súdu návrhy aj samostatne, vo vlastnom mene. Poukazujem najmä na opakovane podávané námietky zaujatosti zákonnej sudkyňi, s ktorými sa musel vysporiadavať krajský súd, námietku premlčania, námietku pasívnej legitímácie a námietku súdneho znalca, pričom konanie ako také je vedené už od r. 2004, znalecké dokazovanie bolo nariadené v r. 2007 a predmetné podania boli súdu doručované až v priebehu rokov 2012-2018. Uvedené podania rovnako ako aj návrh na vykonanie

dokazovania, ktoré sú podávané počas celého konania, pričom mali byť predložené v najkratšom možnom čase od začatia konania, značným spôsobom predlžujú celé konanie.

Mám za to, že dané konanie bolo predĺžené aj podaním Oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka OZ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] do konania, ktoré bolo doručené súdu dňa 03.12.2015. Predsedom OZ [REDACTED] je žalovaný 1/ (sťažovateľ), ktorý sa následne dňa 25.04.2016 prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadril, že žiada, aby bolo rozhodnutie tunajšieho súdu o vstupe vedľajšieho účastníka do konania č. k. 4C/40/2004-1404 zo dňa 29.02.2016 zrušené. Mám za to, že uvedené konanie žalovaného 1/ či už v postavení žalovaného alebo predsedu OZ [REDACTED] mohlo byť účelové, s cieľom predĺžiť dané konanie. Následne po podanom odvolaní žalovaného 2/ voči predmetnému rozhodnutiu, sa spis tunajšieho súdu sp. zn. 4C/40/2004 nachádzal od 05.04.2016 na krajskom súde až do dňa 11.12.2017, kedy bol tunajšiemu súdu vrátený.

Záverom konštatujem, vzhľadom k okolnostiam prípadu, spolu s prihliadnutím na správanie strán sporu (najmä sťažovateľov v postavení žalovaných) v označenej právnej veci, že v napadnutom konaní nedošlo k súdnym prietahom, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné. Navrhujem preto, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/40/2004, porušené nebolo.

Vzhľadom na zistený stav konania sp. zn. 4C/40/2004, ale zohľadňujúc aj ostatné okolnosti prípadu, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že došlo k porušeniu práva sťažovateľa, považujem priznanie ním žiadanej sumy vo výške 30.000,- EUR za neprimerané (neprimerane vysoko požadované finančné zadosťučinenie).

Zároveň oznamujem, že súhlasím, aby ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním, a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti...“

3.2 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení taktiež opísal chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a dodal tieto podstatné skutočnosti:

„... Prípisom zo dňa 23. 07. 2018 som požiadal JUDr. Michaelu Královú, predsedníčku senátu 2Co o vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľov; predmetné vyjadrenie mi bolo predložené dňa 24. 07. 2018, v ktorom menovaná predsedníčka senátu 2Co uviedla nasledovné:

Vzhľadom na to, že odvolací súd rozhodoval v predmetnej veci iba vo vzťahu k odvolaniu voči uzneseniu o pripustení vedľajšieho účastníka do konania, môže sa vyjadriť iba po skutkovej a právnej stránke zložitosti k danej časti predmetného súdneho sporu.

Súdny spis vedený na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4C/40/2004 napadol na Krajský súd v Bratislave pod sp. zn. 2Co/116/2016 dňa 05. 04. 2016 za účelom rozhodnutia o odvolaní voči uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV č. k. 4Co/40/2004-1404 zo dňa 29.02.2016, ktorým tento súd prvej inštancie pripustil do konania vedľajšieho účastníka (OZ [REDAKOVANÉ]) na strane žalovaných.

Občianske združenie [REDAKOVANÉ] navrhlo svoj vstup do konania ako vedľajšieho účastníka samo, pričom svoj právny záujem na veci odvodilo z toho, že nie je zrejmé, či v prípade úspechu žalobcov v 1. až 4. rade bude škoda spôsobená stavbou na parcele č. 1671/1 zhojená v celom rozsahu, alebo môže zakladať právny nárok žalobcov v 1. až 4. rade, prípadne pretrvávajúcu škodu si bude možné nárokovať aj voči súčasnému vlastníkovi, teda voči Občianskemu združeniu [REDAKOVANÉ].

Žalobcovia v 1. až 4. rade vzniesli námietku neprípustnosti vedľajšieho účasti, a preto súd prvej inštancie musel o prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka rozhodovať samostatným uznesením. Úlohou súdu prvej inštancie bolo teda skúmať, či vedľajší účastník má právny záujem na výsledku konania, a či rozhodnutím súdu budú dotknuté jeho práva a povinnosti, vyplývajúce z hmotného práva.

Proti predmetnému uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná v 2. rade.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 2Co/116/2016-1524 zo dňa 15.11.2017 zrušil (s bodkou) odvolaním napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava IV č. k. 4C/40/2004-1404 zo dňa 29. 02. 2016 s odôvodnením že od 01. 07. 2016 zanikol procesný inštitút vedľajšieho účastníka, a preto Občianske združenie [REDAKOVANÉ] v konaní ako

vedľajší účastník vystupovať nemôže, keďže takýto inštitút prestal s účinnosťou od 01.07.2016 existovať a zároveň nedošlo ani k transformácii na intervenienta.

Predmetné uznesenie bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 11. 12. 2017...

Prieťahy, ktoré podľa názoru súdu spôsobili sťažovatelia, neboli.

Prieťahy, ktoré boli spôsobené súdom:

Je pravdou, že súdny spis sa v oddelení 2Co nachádzal 1 rok a 7 mesiacov, avšak je potrebné v danom prípade zdôrazniť, že senát 2Co rieši prioritne poručenské veci (t. j. veci s osobitnou rýchlou konania), pričom do oddelenia napáda množstvo neodkladných opatrení, pri ktorých je potrebné dodržať výnimočnú rýchlosť pri rozhodovaní, a ktoré je potrebné v zákonnej lehote buď 7 dní, resp. 30 dní rozhodnúť.

Vzhľadom nato, že súdny spis sp. zn. 2Co/116/2016 napadol do oddelenia 2Co v apríli 2016, pri jeho vybavovaní senát postupoval podľa poradia nápadu s výnimkou poručenských vecí a rovnako s výnimkou rozhodovania o neodkladných opatreniach.

Predmetný súdny spis sp. zn. 2Co/116/2016 sa dostal na poradie (nakolko veci sa v oddelení rozhodujú podľa poradia nápadu) dňa 15. 11. 2017.

Pričiny týchto prieťahov sú dané okolnosťami objektívnej povahy, tak ako je to uvedené v prvom odseku na strane č. 3 tohto vyjadrenia.

S poukazom na tieto skutočnosti JUDr. Michaela Králová tiež zdôraznila, že čiastočné prieťahy, ktoré v konaní v oddelení 2Co pri vybavovaní súdneho spisu sp. zn. 2Co/116/2016 nastali, boli spôsobené výlučne objektívnymi okolnosťami daného stavu oddelenia, s prihliadnutím na nápad poručenských spisov a prednostného vybavovania poručenskej agendy s tým, že nepovažuje zistenie prieťahov za zbytočné prieťahy v konaní.

Súčasne Vám oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR.“

3.3 Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu na uvedené vyjadrenia súdov reagovali takto:

«... Sťažovatelia už na pojednávaní dňa 21.06.2005 žiadali, aby došlo k špecifikovaniu vzniknutej škody, teda k ustáleniu škody, ktorej sa žalobcovia žalobou

domáhajú. Teda akou konkrétnou nepovolenou stavebnou činnosťou spôsobili sťažovatelia žalobcom škodu. Táto skutočnosť bola súdu prvej inštancie a aj odvolaciemu súdu vytknutá aj nálezom č. IV. ÚS 71/2011, avšak táto neistota merita súdneho sporu pretrváva až doposiaľ, keďže nebola žalobcami a ani súdom doteraz odstránená. Všetky poriadkové pokuty za neospravedlненú neúčast' na pojednávaniach voči sťažovateľom boli zrušené. Neefektívnym procesným postupom súdu sú všetky sporové strany do dnešného dňa v právnej neistote.

Odvolací súd sa vo svojom vyjadrení sústredil iba na obdobie po podanom odvolaní voči uzneseniu súdu prvej inštancie č.k. 4C/40/2004-1404 zo dňa 29.02.2016 (t.j. obdobie od 05.04.2016 kedy mu bol predložený spis). Odvolací súd sa však vôbec nevyjadril k nedôvodným prietahom, ktoré vznikli v rokoch 2008 až 2010. Dňa 07.08.2008 podali sťažovatelia odvolanie proti rozsudku vo veci samej, no odvolací súd o tomto odvolaní rozhodol až rozsudkom dňa 26.01.2010, ktorý bol sťažovateľom doručený až koncom 03/2010. Zbytočné prietahy v konaní sa pritom posudzujú za konanie ako celok a nielen počas ostatného rozhodovania toho ktorého súdu.

Za nedôvodné prietahy, resp. neefektívny postup súdu prvej inštancie možno označiť aj celé odvolacie konanie, ktoré JUDr. Michaela Králová opísala vo vyjadrení odvolací súd. Zákonná sudkyňa na súde prvej inštancie ignorovala námietky sťažovateľky (v konaní žalovanej 2/) vznesené ešte pred vydaním uznesenia č.k. 4C/40/2004-1404 zo dňa 29.02.2016, a práve táto skutočnosť bola dôvodom podania odvolania zo strany sťažovateľky voči predmetnému uzneseniu. Uplatnenie procesných práv sporovej strany však nie je možné považovať za ospravedlnenie zbytočných prietahov konania a celkovej dĺžky súdneho konania. Odignorovanie námietok sťažovateľky bolo kľúčovým/jediným dôvodom odvolania, a tomuto odvolaniu odvolací súd z uvedeného dôvodu aj vyhovel v plnom rozsahu uznesením č.k. 2Co/116/2016-1524 zo dňa 15.11.2017. Sťažovatelia majú za to, že nesprávnym/neefektívnym konaním súdu prvej inštancie došlo v čase od 29.02.2016 do 15.11.2017 k ďalšiemu flagrantnému obdobiu neefektívneho konania, ktoré nedôvodne predlžuje konanie vo veci samej.

Neefektívna činnosť súdu prvej inštancie je umocnená aj ďalšími nedôvodnými prietahmi v konaní (vo veci samej) tým, že uznesenie č.k. 2Co/116/2016-1524 zo dňa 15.11.2017 bolo niektorým sporovým stranám doručované až po 2,5 mesiaci od vrátenia

súdneho spisu (spis sa na súd prvej inštancie vrátil dňa 11.12.2017, no pokyn na doručovanie bol vydaný až 01.02.2018). Sťažovateľke bolo uznesenie prvýkrát doručované a doručené až dňa 24.07.2018. Práve nedoručovanie písomností sťažovateľke bolo dôvodom, pre ktorý sťažovateľka požiadala o odročenie pojednávania, ktoré sa malo konať 04.07.2018, keďže jej uznesenie č.k. 2Co/116/2016-1524 nebolo vôbec doručené (a ani doručované). Súd prvej inštancie sťažovateľke najmenej od 03/2016 nedoručoval vyjadrenia sporových strán a ani rozhodnutia. Teda aj odročenie pojednávania zo dňa 04.07.2018 je možné pripísať na vrub nesprávneho/neefektívneho postupu súdu, ktorý sporovým stranám nedoručuje tak, ako mu ukladá zákon, a sporové strany nemôžu efektívne konať pred súdom.

Súd prvej inštancie prekvapivo, zavádzajúco a nepravdivo uvádza, že na pojednávaní dňa 04.07.2018 sťažovateľ (v konaní ako žalovaný I/), a ani jeho právny zástupca, svoju neúčast' neospravedlnili, a to bolo vraj dôvodom, pre ktorý súd nekonal a vytýčil nové pojednávanie až o ďalšie takmer 3 mesiace. Bol to práve súd prvej inštancie, ktorý len pár hodín pred pojednávaním dňa 04.07.2018 oznámil do elektronickej schránky PZ sťažovateľa, že sa predmetné pojednávanie odročuje na neurčito. Nie je teda dôvod, aby sa z neúčasti na odročenom pojednávaní boli povinní ospravedlňovať sťažovateľ, či jeho PZ.

Súd prvej inštancie sa vôbec nevyjadril k prieťahom (na vrub súdu), ktoré spôsobil súdny znalec, ktorý odmietol zodpovedať otázky č. 2.13 až 2.17 z dôvodu, že sa znalec sám označil za nekompetentného. Súd prvej inštancie označil (v uznesení, ktorým ustanovil znalca) tieto otázky za dôležité, a ktoré je potrebné zodpovedať. Súd prvej inštancie mal teda buď trvať na zodpovedaní otázok znalcom, alebo mal na ich zodpovedanie ustanoviť iného znalca. V tomto smere je možné za pochybenie súdu považovať aj to, že ustanovil na vykonanie znaleckého dokazovania znalca z nesprávneho odboru. Súd prvej inštancie pri zodpovedaní týchto dôležitých otázok zostal nečinný, pričom uznesenia, ktorými súd ustanovil znalca a zaviazal ho k povinnosti zodpovedať predmetné otázky, neboli doposiaľ zrušené...

Súd prvej inštancie sa vyjadril, že „súd nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť obdobie, počas ktorého sa spis nachádzal u súdneho znalca“. Súd má mnohé nástroje, no žiaden nevyužil, a pasivitu znalca toleroval, čo možno taktiež označiť za nedôvodné prieťahy, za ktoré zodpovedá súd.

V tomto smere poukazujem aj na názor vyslovený Ústavným súdom SR v náleze sp. zn. II. ÚS 235/02 z 21. mája 2003: „Konkludentná akceptácia márneho plynutia lehoty na vypracovanie znaleckého posudku môže ísť na ťarchu súdu pri hodnotení zbytočných prieťahov v konaní.“

Práve neustálenie základnej právnej kvalifikácie sprevádza toto súdne konanie od jeho počiatku až do súčasnosti. Nálezom ÚS SR č. IV. ÚS 71/2011 poukázal ústavný súd na neodstrániteľné, vnútorné rozpory záverov súdu prvej inštancie a aj odvolacieho súdu práve v otázke základnej právnej kvalifikácie, najmä vyrovnania sa s otázkou, či v danom prípade ide o subjektívnu alebo objektívnu zodpovednosť.

Rovnako tak, aj odvolací súd v uznesení č.k. 5Co 421/11-373 zaviazal súd prvej inštancie, aby v prvom rade ustálil v prejednávanej veci právnu kvalifikáciu zodpovednosti za škodu, a zároveň súd prvej inštancie zaviazal aj povinnosťou zaoberať sa mierou spoluzavinenia žalobcov za stav ich nehnuteľnosti, keďže od roku 2003 existovala povinnosť navrhovateľov vykonať stavebné úpravy (zabezpečiť zachytávanie a odvádzanie dažďových vôd zo striech svojich nehnuteľností, ktoré im uložil stavebný úrad ešte v roku 2003).

Aj napriek mnohým žiadostiam sťažovateľov a výzvam, nie je sťažovateľom ani po viac než 14-tich rokoch súdneho konania známa základná právna kvalifikácia merita súdneho sporu, čo je možné jednoznačne pričítať na vrub súdu prvej inštancie. Táto skutočnosť sťažovateľom neumožňuje podávať relevantné návrhy na vykonanie dokazovania a vytvára nerovnosť v súdnom konaní, keďže im znemožňuje sa účinne brániť. Sťažovatelia pokladajú za absurdné, keď ani po 14-tich rokoch v súdnom konaní nie je zrejmé, čo presne je meritom sporu.

Neúčast' sťažovateľov na pojednávaniach v období od 09/2005 do 05/2006 a následne 25.11.2015, 26.01.2016, 17.04.2018 bola ospravedlnená, a vynútená nepredvídateľnými okolnosťami.

Dňa 23.11.2015 sťažovatelia svoju osobnú účasť ospravedlnili z nasledujúcich pojednávaní z dôvodov súdom tolerovanej pasivity znalca, resp. z dôvodu nezodpovedania otázok znalcom, ktoré súd (a aj sťažovatelia ako žalovaní) považujú za podstatné a dôležité. Znalec bol uzneseniami súdu prvej inštancie č.k. 4C/40/2004-659 zo dňa 14.04.2013 a 4C/40/2004-696 zo dňa 17.07.2013 zaviazaný/povinný zodpovedať na otázky súdu v lehote do 60 dní od prevzatia spisu. Sťažovatelia svoju osobnú účasť na pojednávaniach,

ako aj vyjadrenia vo veci samej, bez splnenia povinností, ktorými súd zaviazal znalca ešte v roku 2013, považujú za neefektívne, nehospodárne a neúčelné.

Práve z dôvodu nesprávneho a neefektívneho postupu súdu prvej inštancie sú sťažovatelia ukrátení najmä na práve na spravodlivý proces, keď:

a) súd toleruje pasivitu znalca nepretržite od roku 2013,

b) ustanovil súdneho znalca, ktorý nemal potrebnú odbornosť na podanie znaleckého posudku,

c) súd neodstránil nejasnosti v otázke základnej právnej kvalifikácie, najmä vyrovnanie sa s otázkou, či v danom prípade ide o subjektívnu alebo objektívnu zodpovednosť,

d) súd sa nezaoberal mierou spoluzavinenia žalobcov za stav ich nehnuteľnosti, keďže od roku 2003 existovala povinnosť navrhovateľov vykonať stavebné úpravy a

e) postup súdu v konaní je neefektívny a nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty, a ako taký spôsobuje ďalšie zbytočné prieťahy v konaní.

... Zároveň si týmto dovoľujeme upraviť výšku uplatnenej náhrady trov konania. Sťažovatelia si v tomto konaní uplatňujú náhradu trov konania vo výške 960,56 € za štyri úkony právnej služby...

Sťažovatelia súhlasia s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania...»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 4 C 40/2004 a stav konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2 Co 116/2016:

Dňa 19. februára 2004 bol okresnému súdu doručený žalobný návrh [redacted] (žalobca v 1. rade), [redacted] (žalobkyňa v 2. rade), [redacted] (žalobca v 3. rade) a [redacted] [žalobkyňa vo 4. rade (ďalej aj „žalobcovia“)] o náhradu škody proti sťažovateľom [redacted] (žalovaný v 1. rade) a [redacted] (žalovaná v 2. rade). Podľa žalobného návrhu mala byť žalobcom spôsobená škoda na ich rodinnom dome pri realizovaní novostavby rodinného domu žalovaných na pozemku parc. č. [redacted] v k. ú. [redacted] v roku 2002. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 4 C 40/2004 a pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Márii Špánikovej.

Dňa 23. marca 2004 súd vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu.

Dňa 12. októbra 2004 okresný súd vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k žalobe.

Dňa 15. novembra 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaných k žalobnému návrhu.

Dňa 23. marca 2005 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcov k stanovisku žalovaných k žalobe.

Dňa 4. apríla 2005 okresný súd nariadil termín pojednávania na 21. jún 2005.

Dňa 21. júna 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom žalovaný v 1. rade žiadal, aby súd nariadil dokazovanie z dôvodu špecifikovania vzniknutej škody. Pojednávanie bolo odročené na 22. september 2005.

Dňa 22. septembra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa žalovaní nedostavili a svoju neprítomnosť neospravedlnili. Súd uložil žalovaným poriadkovú pokutu vo výške 10 000 Sk. Pojednávanie bolo odročené na 10. november 2005.

Dňa 4. novembra 2005 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovanej v 2. rade proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty spolu s ospravedlnením z neúčasti na pojednávaní nariadenom na 10. november 2005.

Dňa 10. novembra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktorého sa žalovaní nezúčastnili. Súd pojednávanie odročil na 28. marec 2006.

Dňa 28. marca 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktorého sa žalovaní opätovne nezúčastnili a svoju neúčasť ospravedlnili zo zdravotných dôvodov. Súd uznesením uložil žalovaným poriadkovú pokutu vo výške 10 000 Sk a pojednávanie odročil na 16. máj 2006.

Dňa 12. mája 2006 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie žalovaných z neúčasti na pojednávaní 16. mája 2006.

Dňa 16. mája 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktorého sa nezúčastnili žalobcovia ani žalovaní. Súd pojednávanie odročil na neurčito s tým, že v lehote dvoch mesiacov vyzve žalobcov na oznámenie, či došlo k dohode medzi sporovými stranami.

Dňa 17. mája 2006 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie žalobcov z neúčasti na pojednávaní, ktoré sa konalo 16. mája 2006.

Dňa 26. mája 2006 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v 1. rade proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty.

Dňa 7. júna 2006 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-148 zrušil uznesenia č. k. 4 C 40/2004-122 z 22. septembra 2005, č. k. 4 C 40/2004-123 z 22. septembra 2005 a č. k. 4 C 40/2004-135 z 13. apríla 2006, ktorými uložil žalovaným poriadkové pokuty.

Výzvou z 27. júla 2006 súd vyzval žalobcov na oznámenie, či trvajú na žalobnom návrhu a v akom rozsahu, resp. či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 2. augusta 2006 bola okresnému súdu doručená odpoveď žalobcov na výzvu z 27. júla 2006, v ktorej uviedli, že naďalej trvajú na žalobnom návrhu v zmysle navrhovaného petitu a že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 16. augusta 2006 okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. január 2007.

Dňa 6. novembra 2006 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaných k žalobe žalobcov z 18. februára 2004 a k doterajšiemu priebehu konania.

Dňa 23. januára 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 2. februára 2007 boli okresnému súdu doručené otázky žalobcov na súdneho znalca.

Dňa 6. februára 2007 boli okresnému súdu doručené otázky žalovaných na súdneho znalca.

Dňa 21. marca 2007 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-177 ustanovil [REDAKOVANÉ] za znalkyňu z odboru stavebníctva, odvetvia porúch stavieb.

Výzvami z 18. apríla 2007 súd vyzval žalobcov a žalovaných na zaplatenie súdneho poplatku za preddavok na znalkyňu.

Preddavok na znalecké dokazovanie bol zložený 27. apríla 2007 žalovanými a 30. apríla 2007 žalobcami.

Dňa 28. mája 2007 bol spis doručený súdnej znalkyni.

Dňa 27. júla 2007 bol okresnému súdu doručený od znalkyne znalecký posudok č. 18/2007 spolu so žiadosťou o schválenie konzultantov.

Dňa 8. augusta 2007 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-198 priznal znalkyni znalečné.

Dňa 14. augusta 2007 bol znalecký posudok doručený právnenému zástupcovi žalobcov.

Dňa 16. augusta 2007 bol znalecký posudok doručený právnenému zástupcovi žalovaných.

Dňa 27. augusta 2007 boli okresnému súdu doručené námietky žalovaných k znaleckému posudku.

Dňa 28. augusta 2007 bolo okresnému súdu doručené od žalobcov čiastočné späťvzatie návrhu na začatie konania.

Dňa 5. septembra 2007 boli námietky žalovaných doručené znalkyni spolu s výzvou, aby sa k nim vyjadrila.

Dňa 10. septembra 2007 súd vyzval žalovaných na oznámenie, či s čiastočným späťvzatím návrhu na začatie konania súhlasia.

Dňa 12. septembra 2007 bolo okresnému súdu doručené oznámenie, že žalovaní súhlasia s čiastočným späťvzatím.

Dňa 8. októbra 2007 bolo okresnému súdu doručené stanovisko žalobcov k oznámeniu žalovaných o súhlase s čiastočným späťvzatím návrhu v časti konania predstavujúceho zaplatenie sumy 329 146 Sk.

Dňa 12. októbra 2007 bola znalkyni doručená opätovná výzva na vyjadrenie sa k námietkam žalovaných proti znaleckému posudku.

Výzvou z 18. októbra 2007 súd vyzval znalkyňu pod hrozbou poriadkovej pokuty na vyjadrenie sa k námietkam žalovaných proti znaleckému posudku.

Dňa 7. novembra 2007 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie znalkyne k námietkam žalovaných proti znaleckému posudku.

Dňa 15. novembra 2007 okresný súd nariadil termín pojednávania na 1. apríl 2008.

Od 1. februára 2008 bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Jozefíny Kráľovej.

Dňa 7. marca 2008 okresný súd nariadil nový termín pojednávania na 30. máj 2008.

Dňa 30. mája 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 4 C 40/2004-241, „*ktorým súd zaviazal žalovaných povinnosťou zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom sumu 271.552,- Sk s úrokom z omeškania 15,5 % od 19. februára 2004 do zaplatenia, konanie v časti o zaplatenie 329.146,- Sk zastavil, žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 98.587,- Sk a vrátenie súdneho poplatku vo výške 16.250,- Sk*“. Rozsudok bol žalobcom doručený 11. augusta 2008 a žalovaným 30. júla 2008.

Dňa 7. augusta 2008 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaných proti rozsudku okresného súdu z 30. mája 2008.

Dňa 19. septembra 2008 bolo okresnému súdu na základe jeho výzvy doručené potvrdenie o zaplatení súdneho poplatku za podané odvolanie žalovanými a vyjadrenie nesúhlasu s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

Dňa 23. septembra 2008 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k odvolaniu žalovaných.

Dňa 21. októbra 2008 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaných.

Dňa 26. januára 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 260/2008-315 „*rozsudok okresného súdu z 30. mája 2008 v napadnutých častiach potvrdil a žalovaných zaviazal povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom náhradu trov konania vo výške 657,46 eur*“.

Dňa 1. februára 2010 bolo krajskému súdu a okresnému súdu doručené odvolanie splnomocnenia, ktoré žalovaní udelili právnenému zástupcovi ([REDACTED]).

Dňa 10. marca 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. marca 2010 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného v 1. rade, adresované krajskému súdu, ktorým žiadal o doplnenie odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 26. januára 2010.

Dňa 19. mája 2010 bol spis predložený krajskému súdu s poukazom na žiadosť žalovaného v 1. rade na opravu odôvodnenia rozsudku z 26. januára 2010.

Dňa 15. júna 2010 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 260/2008-336 návrh žalovaného v 1. rade na opravu odôvodnenia rozsudku z 26. januára 2010 zamietol.

Dňa 18. júna 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 15. júla 2010 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaných na obnovu konania, ktorý bol 3. augusta 2010 vylúčený z konania sp. zn. 4 C 40/2004 a zapísaný ako nový návrh pod novou spisovou značkou (4 C 277/2010).

Dňa 18. mája 2010 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť žalovaných na porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

Dňa 27. septembra 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť krajského súdu o predloženie spisu, pretože nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 71/2011-40 z 9. júna 2011 bolo deklarované porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a rozsudok krajského súdu z 26. januára 2010 bol zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Dňa 24. apríla 2012 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 421/2011-373 rozsudok okresného súdu z 30. mája 2008 v napadnutých častiach zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 30. apríla 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 12. júna 2012 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. september 2012.

Dňa 15. júna 2012 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného v 1. rade na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 19. júna 2012 bola okresnému súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcov o odročenie pojednávania.

Dňa 6. júla 2012 okresný súd nariadil nový termín pojednávania na 24. október 2012.

Dňa 12. júla 2012 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-397 návrh žalovaného v 1. rade na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 1. augusta 2012 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v 1. rade proti uzneseniu okresného súdu z 12. júla 2012.

Dňa 30. augusta 2012 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 20. septembra 2012 krajský súd uznesením č. k. 9 Co 406/2012-408 napadnuté uznesenie okresného súdu z 12. júla 2012 potvrdil.

Dňa 25. septembra 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 18. októbra 2012 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobkyne v 2. rade týkajúce sa veci samej.

Dňa 24. októbra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 9. november 2012 z dôvodu doloženia nových vyjadrení žalobcov týkajúcich sa rozhodnutia krajského súdu, ktorým bolo nariadené odstránenie stavby „Ateliér s garážou“, a taktiež predloženia vyjadrenia právnym zástupcom žalovanej v 2. rade na pojednávaní.

Dňa 29. októbra 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k vyjadreniu žalobkyne v 2. rade doručenému súdu 18. októbra 2012.

Dňa 2. novembra 2012 bolo okresnému súdu doručené doplnenie vyjadrenia žalovaného v 1. rade.

Dňa 6. novembra 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k veci samej po zrušení rozsudku okresného súdu z 30. mája 2008 a vrátení veci na ďalšie konanie.

Dňa 9. novembra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 17. december 2012 z dôvodu doplnenia znaleckého dokazovania.

Dňa 14. novembra 2012 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobkyne v 2. rade a ďalšie listinné dôkazy.

Dňa 15. novembra 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k podaniu žalobcov doručenému súdu 6. novembra 2012.

Dňa 6. decembra 2012 bola znalkyni [REDAKOVANÉ] doručená výzva na ozrejmienie záverov vyplývajúcich z vypracovaného znaleckého posudku.

Dňa 19. novembra 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaných vo veci samej.

Dňa 21. novembra 2012 bolo okresnému súdu doručené podanie, ktorým žalovaní namietali zaujatosť zákonnej sudkyne vo veci samej.

Dňa 27. novembra 2012 okresný súd uznesením zaviazal žalovaných povinnosťou spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti.

Dňa 4. decembra 2012 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Dňa 10. decembra 2012 krajský súd uznesením č. k. 14 NcC 369/2012-580 rozhodol, že zákonná sudkyňa JUDr. Jozefína Králová nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania v predmetnej veci.

Dňa 14. decembra 2012 okresný súd zrušil pojednávanie nariadené na 17. december 2012 z dôvodu, že spis sa nachádza na krajskom súde pre účely rozhodnutia o námietke zaujatosti.

Dňa 16. januára 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 25. januára 2013 a 30. januára 2013 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalovanej v 2. rade o doplnenie dokazovania vyjadrením znalkyne.

Dňa 19. februára 2013 okresný súd vyzval žalovanú v 2. rade na spresnenie návrhu na doplnenie znaleckého dokazovania a žalobcov na vyjadrenie sa k procesnému návrhu žalovanej v 2. rade (výzva doručená právnenému zástupcovi žalovanej v 2. rade 27. februára 2013 a právnenému zástupcovi žalobcov 26. februára 2013).

Dňa 6. marca 2013 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobkyne v 2. rade, v ktorom navrhla otázky, o ktorých zodpovedanie žiada znalkyňu.

Dňa 7. marca 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď žalovanej v 2. rade na výzvu k otázkam pre znalkyňu (výzva z 19. februára 2013).

Dňa 8. marca 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov na základe výzvy z 19. februára 2013.

Dňa 10. apríla 2013 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-659 nariadil vykonanie doplnenia znaleckého dokazovania [REDAKOVANÉ] a uložil jej, aby v lehote do 60 dní od prevzatia spisu vypracovala doplnok k znaleckému posudku.

Dňa 25. apríla 2013 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného v 1. rade na prerušenie konania do skončenia konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Bratislave z 23. júla 2012.

Dňa 15. mája 2013 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného v 1. rade na zmenu uznesenia z 10. apríla 2013 s tým, aby súd uznesenie doplnil o jeho otázky, o ktorých zodpovedanie žiada znalkyňu.

Dňa 16. mája 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobkyne v 2. rade k návrhu žalovaného v 1. rade na prerušenie konania.

Dňa 20. mája 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcov k návrhu na prerušenie konania.

Dňa 21. mája 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovanej v 2. rade k návrhu na prerušenie konania.

Dňa 18. júna 2013 okresný súd vykonal dopyt na krajskom súde o stave konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Bratislave.

Dňa 27. júna 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie krajského súdu, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Bratislave nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

Dňa 17. júla 2013 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-696 zmenil uznesenie okresného súdu z 10. apríla 2013 tak, že otázky na znalkyňu doplnil o otázky navrhnuté žalovaným v 1. rade.

Prípisom z 19. júla 2013 okresný súd oznámil neprerušenie konania z dôvodu účelnosti a hospodárnosti.

Dňa 22. augusta 2013 okresný súd zaslal spis znalkyni na vypracovanie doplnku k znaleckému posudku.

Dňa 14. decembra 2013 bola znalkyni doručená výzva na predloženie znaleckého posudku.

Dňa 16. decembra 2013 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobkyne v 2. rade týkajúce sa dokazovania v predmetnej veci.

Dňa 29. januára 2014 bola znalkyni doručená opätovná výzva na predloženie znaleckého posudku.

Dňa 31. januára 2014 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalobkyne v 2. rade o lekárske psychiatrické vyšetrenie žalovaného v 1. rade.

Dňa 26. marca 2014 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok č. 2/2014 vypracovaný [REDAKOVANÉ].

Dňa 26. apríla 2014 bola znalkyni doručená výzva okresného súdu na predloženie ďalšieho vyhotovenia znaleckého posudku.

Dňa 28. apríla 2014 a 15. mája 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaného v 1. rade týkajúce sa veci samej.

Dňa 16. mája 2014 okresný súd telefonicky urgoval znalkyňu o doposlanie ďalšieho vyhotovenia znaleckého posudku.

Dňa 20. mája 2014 bol okresnému súdu znalkyňou predložený ďalší rovnopis vypracovaného znaleckého posudku.

Dňa 2. júna 2014 okresný súd zaslal stranám sporu znalecký posudok č. 2/2014 a vyzval ich, aby sa k nemu vyjadrili. Zároveň vyzval žalovaného v 1. rade, či naďalej trvá na navrhnutom prerušení konania.

Dňa 23. júna 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k znaleckému posudku č. 2/2014.

Dňa 24. júna 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovanej v 2. rade k znaleckému posudku č. 2/2014. Toho istého dňa súd vyzval žalovanú v 2. rade, aby oznámila, či trvá na návrhu na prerušenie konania.

Dňa 25. júna 2014 bolo okresnému súdu doručené oznámenie žalovaného v 1. rade, že už netrvá na prerušení konania, ale žiada doplniť dokazovanie o výsluch svedkov a znalkyne.

Dňa 15. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené oznámenie žalovanej v 2. rade, že netrvá na prerušení konania spolu s návrhom na vykonanie ďalšieho dokazovania.

Dňa 25. augusta 2014 bol okresnému súdu doručený návrh žalovanej v 2. rade na polozenie otázok žalobcom zo strany súdu.

Dňa 25. septembra 2014 okresný súd nariadil termín pojednávania na 22. október 2014.

Dňa 9. októbra 2014 bol okresnému súdu doručený návrh žalobcov na doplnenie dokazovania.

Dňa 22. októbra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. január 2015 z dôvodu návrhov právnych zástupcov žalovaných na vykonanie dokazovania výsluchom znalca a svedkov.

Dňa 6. novembra 2014 bol okresnému súdu doručený návrh právnych zástupcov žalovaných na doplnenie dokazovania vrátane vykonania obhliadky nehnuteľnosti.

Dňa 14. novembra 2014 okresný súd vyzval žalovaných na oznámenie adries na doručovanie svedkov, ktorých navrhli v konaní vypočuť.

Dňa 23. decembra 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k výzve zo 14. novembra 2014.

Dňa 2. januára 2015 bol okresnému súdu doručený návrh na prijatie peňažných prostriedkov v hotovosti do úschovy žalovanými.

Dňa 15. januára 2015 bola podaná reklamácia zápisu návrhu na prijatie peňažných prostriedkov do úschovy do spisu sp. zn. 4 C 40/2004.

Dňa 16. januára 2015 bolo reklamácii podanej 15. januára 2015 vyhovené a návrh na prijatie peňažných prostriedkov do úschovy vylúčený a zapísaný do registra „U“.

Dňa 19. januára 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie žalobkyne v 2. rade, ktorým doplnila ďalšie listinné dôkazy.

Dňa 27. januára 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 10. marec 2015 z dôvodu doplnenia dokazovania navrhnutého právnyimi zástupcami žalovaných.

Dňa 4. februára 2015 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalovaného v 2. rade na vykonanie dokazovania výsluchom znalca.

Dňa 25. februára 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaných, v ktorom namietli svoju pasívnu legitimáciu v spore.

Dňa 26. februára 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaných, v ktorom vzniesli námietku premlčania nároku.

Dňa 2. marca 2015 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného v 1. rade na vykonanie dokazovania výsluchom znalcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Dňa 10. marca 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 21. apríl 2015 z dôvodu podaných návrhov na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov. Konanie bolo zmarené z dôvodu neprítomnosti (neospravedlnenia žalovaných a právneho zástupcu žalovaného v 1. rade).

Dňa 17. marca 2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k námietkam žalovaných doručeným súdu 25. a 26. februára 2015. Toho istého dňa súd uznesením nariadil obhliadku nehnuteľnosti na 10. apríl 2015.

Dňa 31. marca 2015 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaných na uloženie poriadkovej pokuty [REDAKOVANÉ] za marenie uplatnenia ich práva tým, že svojím nekonaním sťažuje postup konania. Toho istého dňa bola súdu zo strany žalovaných doručená opätovná námietka pasívnej legitimácie a návrh na zastavenie konania.

Dňa 10. apríla 2015 bola vykonaná obhliadka nehnuteľnosti.

Dňa 15. apríla 2015 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaných na uloženie poriadkovej pokuty žalobkyne v 2. rade za rušenie priebehu obhliadky.

Dňa 17. apríla 2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k námietke pasívnej legitímácie žalovaných a ich návrhu na zastavenie konania z 31. marca 2015.

Dňa 21. apríla 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 16. jún 2015 z dôvodu navrhnutého výsluchu svedkov.

Dňa 27. apríla 2015 bola okresnému súdu od žalovaných doručená námietka zaujatosti proti zákonnej sudkyňi.

Dňa 4. mája 2015 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Dňa 12. mája 2015 krajský súd uznesením č. k. 14 NcC 28/2015-1139 rozhodol, že sudkyňa JUDr. Jozefína Králová nie je vylúčená z pojednania a rozhodovania vecí.

Dňa 15. mája 2015 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 18. mája 2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k prednesom na pojednávaní 21. apríla 2015.

Dňa 16. júna 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 8. september 2015 z dôvodu vykonania ďalšieho dokazovania.

Dňa 24. júna 2015 bolo okresnému súdu doručené podanie žalovaných, ktorým navrhli doplniť dokazovanie výsluchom svedka a vykonať nové znalecké dokazovanie.

Dňa 14. júla 2015 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobkyne v 2. rade k podaniu žalovaných z 24. júna 2015 a založené ďalšie listinné dôkazy.

Dňa 2. septembra 2015 bola okresnému súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalovanej v 2. rade o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávaní. Nový termín pojednávania bol nariadený na 21. október 2015.

Dňa 21. septembra 2015 bolo okresnému súdu doručené oznámenie žalobkyne v 2. rade, že podala žiadosť o disciplinárne konanie na Komore geodetov a kartografov proti geodetom vypočúvaným v predmetnom konaní v pozícii svedkov. Toho istého dňa bola súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcov o odročenie pojednávania nariadeného na 21. október 2015.

Dňa 12. októbra 2015 okresný súd zrušil plánovaný termín pojednávania a určil nový na 25. november 2015.

Dňa 23. novembra 2015 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie žalovaných z ich neúčasti na pojednávaní, ktoré sa má konať 25. novembra 2015.

Dňa 25. novembra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 26. január 2016.

Dňa 7. decembra 2015 bola znalkyni [REDAKOVANÉ] doručená výzva na doplnenie znaleckého posudku č. 2/2014.

Dňa 3. decembra 2015 bolo okresnému súdu doručené oznámenie žalovaného v 1. rade o vstupe vedľajšieho účastníka [občianskeho združenia [REDAKOVANÉ] (ďalej len „OZ [REDAKOVANÉ]“) do konania na stranu žalovaných (žalovaný v 1. rade je predsedom OZ [REDAKOVANÉ]).

Dňa 15. decembra 2015 bol okresnému súdu doručený návrh žalovaného v 1. rade na ďalšie dokazovanie.

Dňa 30. decembra 2015 bola okresnému súdu doručená odpoveď znalkyne na výzvu zo 7. decembra 2015 (nemôže vypracovať doplnok k posudku).

Dňa 11. januára 2016 bola okresnému súdu od žalovaného v 1. rade doručená námietka premlčania a ďalšie návrhy na dokazovanie.

Súd 11. januára 2016 zaslal stranám sporu oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania spolu s výzvou, aby sa k tomu vyjadrili, a zároveň zisťoval stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 2 S 316/2012.

Dňa 19. januára 2016 bola okresnému súdu doručená odpoveď krajského súdu v súvislosti s konaním sp. zn. 2 S 316/2012.

Dňa 25. januára 2016 bola okresnému súdu od žalobcov doručená námietka neprípustnosti vstupu OZ [REDAKOVANÉ] do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných.

Dňa 26. januára 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 9. marec 2016.

Dňa 29. februára 2016 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-1404 pripustil vstup vedľajšieho účastníka OZ [REDAKOVANÉ] do konania na strane žalovaných.

Dňa 7. marca 2016 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovanej v 2. rade proti uzneseniu okresného súdu z 29. februára 2016.

Dňa 8. marca 2016 bolo okresnému súdu doručené oznámenie právneho zástupcu žalovanej v 2. rade o ukončení právneho zastupovania žalovanej v 2. rade.

Súd pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 9. marec 2016 odročil na neurčito z dôvodu predloženia spisu krajskému súdu.

Dňa 21. marca 2016 okresný súd uznesením vyzval žalovanú v 2. rade na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 1. apríla 2016 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcov k odvolaniu žalovanej v 2. rade.

Dňa 5. apríla 2016 bol spis predložený krajskému súdu z dôvodu odvolania žalovanej v 2. rade proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 C 40/2004-1404 z 29. februára 2016, o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka OZ [REDAKOVANÉ] do konania na strane žalovaných. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 2 Co 116/2016 a bola pridelená JUDr. Darine Kriváňovej, predsedníčke senátu 2 Co.

Dňa 5. mája 2017 v zmysle dodatku č. 5 k rozvrhu práce na rok 2017 bol súdny spis na základe pokynu zodpovednej predsedníčky senátu pridelený novej členke senátu JUDr. Ivane Jahnovej.

Dňa 2. októbra 2017 bol súdny spis spolu so zberným spisom predložený kancelárii predsedu krajského súdu z dôvodu vybavovania sťažnosti na prieťahy v konaní (Spr. 2213/17), ktorá bola doručená tomuto súdu 25. septembra 2017.

Dňa 15. novembra 2017 krajský súd uznesením č. k. 2 Co 116/2016-1524 napadnuté uznesenie okresného súdu z 29. februára 2016 zrušil.

Dňa 11. decembra 2017 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 7. marca 2018 okresný súd nariadil termín pojednávania na 17. apríl 2018.

Dňa 9. apríla 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade, návrh na vykonanie dokazovania a námietka zaujatosti znalkyne [REDAKOVANÉ].

Dňa 13. apríla 2018 okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-1609 námietke zaujatosti proti znalkyni [REDAKOVANÉ] nevyhovel.

Dňa 17. apríla 2018 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré súd odročil na 4. júl 2018 z dôvodu neprítomnosti žalovanej v 2. rade a doručovania uznesenia č. k. 4 C 40/2004-1609 žalovanej v 2. rade.

Dňa 2. júla 2018 žalovaná v 2. rade elektronicky oznámila súdu svoju neúčast' na pojednávaní 4. júla 2018 a žiadala o zmenu termínu z dôvodu zmeny jej právneho zástupcu.

Na nariadené pojednávanie 4. júla 2018 svoju neúčast' právny zástupca žalovaného v 1. rade a žalovaný v 1. rade neospravedlnili, súd vo veci nekonal a pojednávanie odročil na 26. september 2018.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní *o náhradu škody* vedenom pod sp. zn. 4 C 40/2004 a postupom krajského súdu v *odvolacom* konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2016 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov (žalovaných v 1. a 2. rade) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7.1 Uvedeným spôsobom bol predmet vymedzený uznesením o prijatí predmetnej sťažnosti na ďalšie konanie. Právny zástupca sťažovateľov však vo svojom stanovisku k vyjadreniam súdov (bod I/3.3 nálezu) namietal, že „*Odvolací súd sa však vôbec nevyjadril k nedôvodným priet'ahom, ktoré vznikli v rokoch 2008 až 2010*“, teda ku konaniu krajského súdu vedeného pod sp. zn. 5 Co 260/2008. Ústavný súd v tejto súvislosti

poznamenáva, že vzhľadom na predmet konania vymedzeného sťažnosťou sťažovateľov a uznesením ústavného súdu o jej prijatí na ďalšie konanie sa krajský súd k tomuto konaniu/obdobiu nemusel vyjadrovať a ústavný súd sa tiež nemohol týmito návrhmi sťažovateľov zaoberať. Ústavný súd už vo svojej judikatúre uviedol, že zvláštnosť konania pred ústavným súdom vyplývajúca z toho, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh (sťažnosť) neodloží alebo neodmietne, prijme ho podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie „v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu“, vylučuje možnosť navrhovateľa (sťažovateľa) meniť návrh na začatie konania (napr. I. ÚS 36/02, I. ÚS 109/02). Ústavný súd sa preto nezaoberal uvedenými rozšírenými námietkami (návrhmi) sťažovateľov proti postupu krajského súdu.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP

ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu sp. zn. 4 C 40/2004 uvádza, že vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania, ako aj doplnujúceho znaleckého dokazovania možno posudzovanú záležitosť považovať po vecnej stránke za zložitejšiu (podobne *Erkner a Hofauer v. Rakúsko*, rozsudok č. 9616/81 z 23. 4. 1987). Na uvedenú skutočnosť ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri určení výšky finančného zadosťučinenia. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

10.2 Pokiaľ ide tiež o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka odvolacieho konania vedeného pred krajským súdom pod sp. zn. 2 Co 116/2016 podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon skutočnosť, že by napadnutá vec bola fakticky alebo právne zložitá, netvrdil ani predseda krajského súdu.

11.1 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 40/2004 treba poukázať predovšetkým na to, že, ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispeli aj samotný sťažovatelia najmä tým, že sa opakovane nezúčastňovali na nariadených pojednávaniach, pričom sa stávalo, že svoju účasť ani neospravedlnili (22. septembra 2005 a 10. novembra 2005), za čo im bola uložená aj poriadková pokuta (aj keď neskôr bola zrušená). Sťažovatelia pritom „svoju osobnú účasť na pojednávaniach, ako aj vyjadrenia vo veci samej, bez splnenia povinností, ktorými súd zaviazal znalca ešte v roku 2013, považujú za neefektívne, nehospodárne a neúčelné“. O „účelnosti a hospodárnosti“ ich účasti na pojednávaniach však rozhodujú súdy, a nie samotní sťažovatelia ako strany konania. Na opakovanú neúčasť sťažovateľov na pojednávaniach ústavný súd prihliadol tiež pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pokiaľ sťažovatelia vo veci podali opakovane opravné prostriedky, námietky predpojatosti a pod., ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi (napr. v aktuálnom čase podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Využitím svojich práv na podanie opravných prostriedkov teda sťažovatelia neprispeli svojim správaním k zbytočným prietahom v konaní, avšak museli si byť vedomí toho, že tým prirodzene dochádza k oddialeniu rozhodnutia v ich veci.

11.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanom konaní pred krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2016, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom odvolacom konaní k zbytočným prietahom.

12.1 V ďalšom sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní pod sp. zn. 4 C 40/2004 a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že povaha danej veci, t. j. náhrada škody si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov/strán konania. Ústavný súd konštatuje, že trvanie napadnutého konania od podania žaloby (19. februára 2004) do dnešného dňa, teda už *14 rokov a deväť mesiacov*, je v kontexte konania o náhradu škody samo osebe neprimerané, aj keď sa predmetný spis celkovo približne 3 roky nachádzal na krajskom súde a tieto obdobia nemožno pričítať na vrub okresnému súdu.

Okresný súd bol v danej veci nečinný asi *šesť mesiacov* iba v jednom období, konkrétne od 23. marca 2004 do 12. októbra 2004. Vo veci nariadil minimálne 23 pojednávaní, napriek tomu jeho postup bol v niektorých štádiách konania neefektívny.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže

zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Za nesústredenú a neefektívnu činnosť okresného súdu treba označiť minimálne obdobie *jedného roka* v súvislosti s nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 71/2011 z 9. júna 2011, ktorým ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 260/08-315 z 26. januára 2010 a vec vrátil na ďalšie konanie aj s odôvodnením, že „závery všeobecných súdov, okresného súdu a krajského súdu, sú v otázke základnej právnej kvalifikácie z dôvodu neodstrániteľných vnútorných rozporov nepreskúmateľné“. Nemohlo byť teda efektívne rozhodnutie okresného súdu, pokiaľ bolo *nepreskúmateľné* a bolo ho treba znovu prerokovať a rozhodnúť.

Okrem uvedeného, ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní taktiež vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), okresný súd uznesením č. k. 4 C 40/2004-659 nariadil vykonanie doplnenia znaleckého dokazovania [REDAKOVANÉ] a uložil jej, aby v lehote do 60 dní od prevzatia spisu vypracovala toto doplnenie znaleckého posudku. Okresný súd 22. augusta 2013 zaslal spis znalkyni, ktorá doplnenie znaleckého posudku doručila okresnému súdu 26. marca 2014, teda takmer *pol roka* po súdom stanovenej lehote. Okresný súd pritom toleroval dlhodobé meškание znalkyne napriek tomu, že mal k dispozícii účinné prostriedky nápravy, napr. uloženie poriadkovej pokuty znalkyni, ktoré však nevyužil. V danej súvislosti, ako na to poukázali aj sťažovatelia, ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že „tolerovanie pasivity znalca, ako aj ustanovenie súdneho znalca, ktorý nemal potrebnú odbornosť na podanie znaleckého posudku, je postupom súdu, ktorý nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty a ako taký spôsobuje zbytočné prietahy v konaní (II. ÚS 10/01, II. ÚS 235/02)“.

Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne dvoch rokov okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako odporcovia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prietahom pritom nedošlo iba v dôsledku zložitosti veci a správania účastníkov, ale aj v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje

predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov.

12.2 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 116/2016 a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania do vyhlásenia odvolacieho rozhodnutia (1 rok a 7 mesiacov) by samo osebe mohlo byť tolerovateľné, avšak vzhľadom na povahu veci a celkové trvanie konania o náhradu škody (v čase predloženia spisu odvolaciemu súdu viac ako 12 rokov) ho treba považovať za neprimerané.

Ústavný súd pritom konštatuje, že krajský súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný minimálne po dobu jedného roka. Krajský súd teda dlhodobo vo veci nevykonával žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako odporcovia počas napadnutého súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu krajského súdu.

Vzhľadom na *povahu* veci (náhrada škody) v okolnostiach danej veci nebolo možné súhlasiť s názorom predsedu krajského súdu, podľa ktorého „*objektívne okolnosti*“, teda na množstvo „*nevybavených vecí*“, bránili postupu krajského súdu. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane

zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti preto nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení krajského súdu (I. ÚS 6/06).

12.3 Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

13. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

14. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať finančné zadosťučinenie vo vzťahu k okresnému súdu v sume 30 000 € a vo vzťahu ku krajskému súdu taktiež v sume 30 000 €, a to najmä kvôli týmto skutočnostiam: *„Takýto dlhodobý negatívny stav má následne výrazný vplyv aj na fyzickú a psychickú stránku sťažovateľov. Obzvlášť zaťažujúce je konanie pre sťažovateľa v prvom rade, ktorému stres spôsobil značné zdravotné problémy.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, ako aj na povahu veci považuje za primerané vo vzťahu k okresnému súdu pre každého zo sťažovateľov vo výške po 2 000 € a vo vzťahu ku krajskému súdu pre každého zo sťažovateľov vo výške po 500 €. Ústavný súd pritom

prihliadol aj na to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03), ako aj na správanie sťažovateľov, teda na určitú nesúčinnosť sťažovateľov v napadnutom konaní pred okresným súdom (bod III/11.1 nálezu).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bodoch 3 a 4.

15. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti zo 14. novembra 2017 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 24. augusta 2018). Za dva úkony vykonané v roku 2017 patrí odmena v sume dvakrát po 147,33 € a režijný paušál v sume dvakrát po 8,84 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2018 patrí odmena v sume 153,50 € a režijný paušál v sume 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa by predstavovali spolu s režijným paušálom sumu 475,05 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 50 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 237,52 €. V prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokáta celkovú sumu 475,05 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, pričom k uvedenej sume bolo treba pripočítať 20 % DPH,

teda sumu 95,01 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľov predstavujú celkove sumu 570,06 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

16. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018